141 ปี กระทรวงการคลัง เดินหน้าปฏิรูประบบครั้งใหญ่

- ทันสมัย ใช้ e-Payment กันเลี่ยงภาษี
- เพิ่มจำนวนผู้เสียภาษี เงินได้บุคคลธรรมดา ให้มากกว่า 4 ล้านคน
- ปรับเชิงบังคับ "ธุรกิจมีบัญชีเดียว" เก็บภาษีทรัพย์สิน
- ปรับโครงสร้างภาษี "คนรวยเสียมาก คนรายได้น้อย เสียน้อย"
- รองรับภาระ "ผู้สูงอายุ" ที่จะเพิ่มมากขึ้น

ช่วงระยะที่ผ่านมา กระทรวงการคลังได้ดำเนินการปรับปรุงหลายรายการ เช่น การลดภาษีเงินได้นิติบุคคล ลดจาก 30% เหลือ 20% และลดโครงสร้างอัตราการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แต่นั่นเป็นเพียงเล็กๆ น้อยๆ ของการปฏิรูป เท่านั้น

ดร.สมชัย สัจจพงษ์ ปลัดกระทรวงการคลัง กล่าวว่า การขยายฐานภาษี และ E-PAYMENT ในแนวคิดของการปฏิรูปนั้น หวังว่าลดอัตราภาษีลงแล้ว ฐานภาษีจะขยายขึ้น จะมีผู้เสียภาษีเข้าระบบมากขึ้น ปัจจุบันบุคคลในวัยแรงงาน 30 ล้านคน มีผู้ยื่นแบบเสียภาษีเพียง 10 ล้านคน และเข้าข่ายไม่ต้องเสียเพราะรายได้น้อยถึง 6 ล้านคน จึงมีผู้ที่รับภาระการเสียภาษีเพียงแค่ 4 ล้านคนเท่านั้น เท่ากับคน 4 ล้านคนดูแลคนทั้งประเทศ ดังนั้นหากจะเพิ่มอัตราภาษีก็ไม่ได้เงินรายได้เข้าคลังมากเท่าที่ต้องการ หากจำนวนผู้เสียภาษีมีน้อยเพียงแค่นี้

"ดังนั้น การปฏิรูประบบการคลังจะต้องหาวิธีที่จะเพิ่มจำนวนผู้เสียภาษีให้มากขึ้นในอนาคต โดยหวังว่า ผู้ที่ไม่เสียภาษีจะเข้าสู่ระบบและยื่นเสียภาษีมากขึ้น และมีผู้มีรายได้ที่ไม่เสียภาษีน้อยลง การซื้อขายต่อไปนี้เพื่อให้ผู้เสียภาษีลดการเลี่ยงภาษี ซึ่งการใช้ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์จะเป็นตัวจักรสำคัญ แม้ว่ารัฐบาลไม่ปรับอัตราภาษี แต่การเก็บภาษีก็จะเพิ่มเป็นแสนล้านบาทโดยอัตโนมัติ การเลี่ยงภาษีจะทำได้ยากขึ้น ธุรกิจซื้อขายปรากฏบนหน้าจอระบบคอมพิวเตอร์ทั้งหมด และจะฉ้อฉลไม่ได้ ธุรกิจทั้งหมดในระบบจะถูกบังคับให้จ่ายเงินด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น การเสียภาษี VAT ก็ปรากฏบนจอและหักภาษีด้วยระบบข้อมูลทั้งหมดผ่านระบบของกรมสรรพากร ด้วยวิธีนี้ภาษีเงินได้จะจัดเก็บได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยมากขึ้น และเป็นตัวหลักที่ช่วยลดการหลบหลีกภาษีหายไป ผนวกกับการสนับสนุนให้มีบัญชีเดียว เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นต้นไป ถ้าธุรกิจไหนไม่มีบัญชีเดียว กระทรวงการคลังกำหนดให้เชื่อมระบบการเสียภาษีเข้ากับระบบของธนาคารด้วย หากไม่มีการทำบัญชีเดียว ต่อไปนี้ธุรกิจนั้นจะเข้าสู่ระบบเงินกู้ไม่ได้ และบังคับให้ยื่นสรรพากร บังคับแบงก์ ให้ตรวจสอบว่ามีระบบบัญชีเดียวหรือไม่ หากไม่มี กู้ไม่ได้" ปลัดกระทรวงการคลัง กล่าว

นี่คือนวัตกรรมใหม่ที่จะทำให้การเก็บภาษีมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การปฏิรูปการคลังครั้งนี้ นอกจากการปรับโครงสร้างภาษีแล้วก็หาภาษีใหม่ๆ เพิ่มขึ้น อาทิ การเก็บภาษีจากทรัพย์สินที่รัฐบาลออกกฎหมาย เก็บภาษีมรดกเป็นส่วนหนึ่งของการเก็บภาษีบนฐานทรัพย์สินประชาชน ความจำเป็นในการเก็บภาษีโดยตรงนั้น เนื่องจากต้องการปรับภาษีให้ได้มาตรฐานสากล เพราะทุกวันนี้การเก็บภาษีของไทย มีโครงสร้างที่บิดเบือนแตกต่างไปจากมาตรฐานสากลมาก ถ้าพิจารณาจากโครงสร้างภาษีแล้ว (รายได้จากภาษีประมาณ 50% เป็นรายได้จากการเก็บภาษีทางอ้อมซึ่งไม่ถูกต้อง ทำให้สินค้าแพง ส่วนเงินได้อีก 49% มีฐานจากภาษีเงินได้ ส่วนเงินได้ของรัฐมีเพียง 1% เท่านั้น ที่เก็บจากภาษีทรัพย์สิน ซึ่งผิดหลักการจัดเก็บภาษีมาตรฐานสากลโดยสิ้นเชิง)

ดังนั้น แนวทางการปฏิบัติ และต้องปฏิรูปต่อไปคือ **"ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง"** ที่เก็บจากเจ้าของทรัพย์สิน ซึ่งระบบภาษีโรงเรือนในปัจจุบันไม่ใช่การเสียภาษีทรัพย์สิน และมีข้อยกเว้นมาก โรงเรือนใดที่คนมีบ้านอยู่ไม่ต้องเสียภาษี แต่จะเก็บจาก "ผู้เช่า" ซึ่งก็ผลักภาระให้คนที่ไม่มีบ้าน ที่มาเช่าเป็นคนเสียภาษี ซึ่งเท่ากับเป็นระบบ "คนที่เช่าเสียภาษี คนจนเสียภาษี คนรวยไม่เสียอะไรเลย" เช่นเดียวกัน อัตราการเก็บภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บจากราคาที่ดิน ก็ถูกกำหนดให้เก็บจากอัตราราคาที่ดิน ใช้ราคาประเมินปี 2524 แถมยกเว้นอีก ทำให้ไม่มีรายได้ท้องถิ่น อัตราถดถอย ที่ดินราคาถูกเสียภาษีแพง ข้อยกเว้นมาก รายได้ที่เก็บได้น้อยมาก ใน 1 ปี เก็บได้เพียง 2 หมื่นล้านเท่านั้น

ปลัดกระทรวงการคลัง กล่าวถึง **ร่างพระราชบัญญัติการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ...** ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่า เป็นกฎหมายว่าด้วยการเงินการคลังของรัฐที่กำหนดกรอบวินัยทางการเงินการคลัง ซึ่งรวมถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับกรอบการคลังระยะปานกลาง การจัดหารายได้ การกำหนดแนวทางในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การบริหารการเงินและทรัพย์สิน การบัญชี ทุนหมุนเวียน การก่อหนี้หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินหรือภาระทางการเงิน หลักเกณฑ์กำหนดวงเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น และการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การบริหารการคลังของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ร่าง พ.ร.บ.มีสาระสำคัญ คือ

1.การกำหนดวินัยการเงินการคลังของรัฐเป็นการทั่วไป ได้แก่ หลักการดำเนินนโยบายการคลังของรัฐ การจัดทำกรอบการคลังระยะปานกลาง หลักการดำเนินมาตรการที่ก่อให้เกิดภาระผูกพันมากกว่า 1 ปี หรือเกิดการสูญเสียรายได้ หลักการดำเนินมาตรการนอกเหนือภารกิจปกติ และหลักการนำเงินส่งคลัง **2.การกำหนดวินัยการเงินการคลังของรัฐเป็นการเฉพาะด้าน 6 ด้าน** ได้แก่ รายได้แผ่นดิน รายจ่าย แนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การก่อหนี้ การบริหารการเงินและทรัพย์สิน และเงินนอกงบประมาณและทุนหมุนเวียน และ 3.**การกำหนดวินัยเกี่ยวกับบัญชีภาครัฐ การรายงาน และการตรวจสอบ** เพื่อให้ภาครัฐได้รับการตรวจสอบจากสาธารณชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และมีความโปร่งใส

"เมื่อกฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้แล้วจะช่วยยกระดับมาตรฐานการดำเนินนโยบายและการบริหารการคลังให้มีประสิทธิภาพ ยั่งยืน โปร่งใส และมีกลไกการตรวจสอบที่นำไปสู่ความรับผิดชอบทางการคลัง"

สิ่งที่จะปฏิรูปต่อไปคือ **ปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ** โดยจัดตั้ง **บรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติ** ไว้ดูแลรัฐวิสาหกิจในตลาดหลักทรัพย์ ที่มีอยู่ 12 แห่ง บรรษัทวิสาหกิจแห่งชาตินี้ จะช่วยลดการแทรกแซงทางการเมืองผู้บริหารเป็นมืออาชีพและสามารถแต่งตั้งหรือปลดบอร์ดได้ ทำให้การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างกำไร เพื่อนำส่งเป็นรายได้ให้แก่รัฐบาลมากขึ้น ส่วนที่ดินราชพัสดุ 12.5 ล้านไร่ ก็จะเน้นให้นำมาใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากขึ้น ดังนั้นหากที่ดินใดที่นำมาทำธุรกิจเชิงพาณิชย์ ก็จะต้องเสียค่าเช่ามากๆ

"ส่วนการ รองรับสังคมผู้สูงอายุ นั้น จุดมุ่งหมายการเพิ่มภาษี ปรับโครงสร้างภาษี เพื่อรองรับภาระงบประมาณ ที่กำลังจะมีค่าใช้จ่ายในอนาคตเพิ่มมากขึ้น เรื่องการศึกษา สาธารณสุข โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ซึ่งต้องใช้ "เงินก้อนใหญ่" ในอีก 10-15 ปีข้างหน้า ผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้น ไม่มีรายได้ คาดว่าต้องใช้งบประมาณมากกว่า 6 แสนล้านบาท จะเป็นภาระงบประมาณมาก จึงเป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังต้อง "คิด" และปรับระบบการปฏิบัติให้รองรับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้ได้ ด้วยการออกนโยบายการออมภาคบังคับ จะตั้งกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติขึ้นมา เพื่อให้แรงงานในระบบเข้าเป็นสมาชิก เป็นการประหยัดงบประมาณ และให้เขาออมเพื่อตัวเอง จะออกในสมัยรัฐบาลนี้ ปลัดคลังคนนี้แน่นอน" ปลัดกระทรวงการคลังย้ำ

นอกจากนี้ กระทรวงการคลังอยู่ระหว่างการศึกษามาตรการต่างๆ เพื่อลดภาระของงบประมาณในด้านการดูแลสวัสดิการผู้สูงอายุของไทยในอนาคต โดยมอบหมายให้ บตท. และ ธอส. ทำการศึกษาความเป็นไปได้ที่จะริเริ่มบริการสินเชื่อบ้านสำหรับผู้สูงอายุ (REVERSE MORTGAGE) และจะนำเอามาตรการทางภาษีและการเงินมาใช้ส่งเสริมให้มีการจ้างงานผู้สูงอายุ และพิจารณาที่ราชพัสดุ มาใช้เป็นพื้นที่สร้างศูนย์สุขภาพที่พักหรือศูนย์เสริมคุณภาพชีวิต สำหรับผู้สูงวัยอีกด้วย

> "ถ้าไม่ทำในรัฐบาลนี้ ก็คงทำไม่สำเร็จ หรือจะไม่มีโอกาสทำได้อีกต่อไป ในการที่จะออกกฎหมายปฏิรูประบบการคลังของประเทศไทย การปรับโครงสร้างภาษี และจะเร่งทำทันที ให้ระบบภาษีเข้าสู่ระบบที่ทันสมัยและเป็นธรรมมากขึ้น เพื่อนำไปสู่ระบบภาษีที่เพิ่มจำนวนผู้เสียภาษีเงินได้ เพิ่มภาษีที่จัดเก็บบนฐานทรัพย์สิน และปรับระบบจากปัจจุบัน ให้ผู้มีรายได้มากเสียภาษีมาก ผู้มีรายได้น้อยเสียภาษีน้อย พร้อมทั้งการเตรียมระบบการคลังการเงิน พร้อมรองรับสังคมชราภาพของไทยในอนาคต"

สัมภาษณ์พิเศษ **ดร.สมชัย สัจจพงษ์** ปลัดกระทรวงการคลัง